

Sygn. akt I ACz 471/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący: SSA Anna Gawelko

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2013r. na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...) **Sp. z o.o. w R.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w**

(...) **S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia **powoda**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 15 maja 2013r., sygn. akt. VI GNc 276/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek powoda o zwolnienie go od kosztów sądowych na podstawie art. 103 u.k.s.c.

W uzasadnieniu wskazano, iż powód nie wykazał, stosownie do treści art. 103 u.k.s.c, braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, uzasadniając swój wniosek w sposób bardzo ogólny i lakoniczny.

W ocenie Sądu, nie udokumentowanie wniosku o zwolnienie przez osobę prawną, nie uzasadnia zastosowania w takim przypadku art. 130 k.p.c, albowiem nie jest to brak formalny podlegający uzupełnieniu w trybie cyt. przepisu. Kierując się niniejszym, Sąd oddalił wniosek powoda.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł powód, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 103 u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy istniały przesłanki do zwolnienia powoda od ponoszenia kosztów sądowych oraz zarzucił naruszenie art. 3 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przedstawionych przez stronę dowodów świadczących o kiepskiej sytuacji finansowej powodowej Spółki.

Wskazując na powyższe, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie go od kosztów sądowych w całości, bądź w części ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Skarżący podniósł, iż wraz z pozwem złożył wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych z uwagi na swoją kiepską sytuację finansową, przedstawiając stosowną dokumentację. Powód wskazał, iż brak zwolnienia go od opłaty od pozwu skutkować będzie ograniczeniem mu prawa do Sądu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenie powodowej Spółki nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U z 2010r. Nr 90, poz. 594) strona dokonująca czynności procesowej, od której należy pobrać opłatę sądową, co do zasady obowiązana jest ponieść te koszty, gdyż sprawy cywilne są prowadzone na koszt stron.

W sytuacjach wyjątkowych, a w stosunku do osób prawnych taką sytuację wyjątkową opisuje art. 103 cytowanej ustawy, może się ona ubiegać o zwolnienie od kosztów sądowych.

Podmiot, który o taką pomoc się ubiega, aby ją uzyskać musi dołożyć określonych przez przepisy aktów staranności.

W tym wypadku, zgodnie z art. 103 cyt. ustawy ma wykazać, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie opłaty sądowej.

We wskazanym przepisie brak jest zapisu dotyczącego trybu składania dokumentów celem wykazania stanu majątkowego oraz stosowania art. 130 k.p.c. Oznacza to, że aktualny pogląd, zgodnie z którym osoba prawna bądź jednostka organizacyjna z chwilą złożenia wniosku wykazać powinna brak środków na pokrycie kosztów sądowych, **bez wzywania do złożenia dodatkowych dokumentów** (tak też: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2001 r., I Cz 142/01, Lex nr 1169287).

Ponadto mając na uwadze dosłowną treść art. 103 u.k.s.c, należy stwierdzić, że wolą ustawodawcy było, aby w sytuacji, gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, ale mająca zdolność prawną nie wykazała braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych -wniosek oddalić. Taką decyzję należy także podjąć w przypadku fragmentarycznego oświadczenia strony lub uczestnika postępowania

ubiegającego się o zwolnienie od kosztów sądowych, nie pozwalającego na dokonanie oceny jego, sytuacji majątkowej, albowiem wedle wymagań art. 103 u.k.s.c. fragmentaryczne oświadczenie, nie obrazujące sytuacji majątkowej strony, jest równoznaczne z nie wykazaniem braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów.

Ma rację Sąd Okręgowy, iż powodowa Spółka w sposób ogólny i lakoniczny uzasadniła swój wniosek, nie przedkładając żadnych dokumentów obrazujących jej sytuację finansową. Powoływanie się na panujący od kilku lat kryzys gospodarczy, nie spełnia wymogu wykazania braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, a dołączony dopiero na etapie postępowania zażaleniowego rachunek zysków i strat za pierwszy kwartał 2013r., jako dowód spóźniony (art. 381 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.) został przez Sąd II instancji pomięty.

W konsekwencji powyższej oceny Sąd Apelacyjny stwierdza, że o ile załącza się spółka faktycznie nie posiada środków na poniesienie kosztów sądowych, to nie wykazała Sądowi istnienia tych okoliczności, przez co sama pozbawiła się możliwości skorzystania z dobrodziejstwa wynikającego z art. 103 u.k.s.c.

W kontekście okoliczności, które stanowiły podstawę do nie uwzględnienia wniosku o udzielenie zwolnienia, nie można podzielić poglądu skarżącego, że zaskarżone postanowienie narusza wskazane w zażaleniu przepisy Konstytucji RP.

Biorąc powyższe pod uwagę, rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego należy uznać za prawidłowe, a zażalenie powodowej Spółki jako bezzasadne Sąd Apelacyjny oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.